

زلزله قراردادهای موقت در بازار کار/ چقدر به شغل‌تان وابسته‌اید؟

کارشناسان درباره نابسامانی میلیون‌ها قرارداد موقت کار هشدار داده و می‌گویند امنیت شغلی به مرز فاجعه رسیده، با این حال مقامات وزارت کار هرگونه تغییر این وضعیت را مشروط به موفقیت اجرای برجام می‌دانند!

کارشناسان درباره نابسامانی میلیون‌ها قرارداد موقت کار هشدار داده و می‌گویند امنیت شغلی به مرز فاجعه رسیده، با این حال مقامات وزارت کار هرگونه تغییر این وضعیت را مشروط به موفقیت اجرای برجام می‌دانند!

به گزارش خبرنگار مهر، چند سالی می‌شود درباره قراردادهای و شرایط اشتغال نیروی کار هشدار داده می‌شود و کارشناسان مرتباً می‌گویند امنیت شغلی در وضعیت بحرانی قرار دارد و مدت زمان قراردادهای کار در بسیاری از موارد حتی به زیر یک ماه نیز رسیده است.

کارشناسان مطرح می‌کنند قراردادهای کاری حتی در بنگاه‌های بزرگی که ممکن است چند دهه از عمر فعالیت آنها نیز گذشته باشد به صورت موقت در آمده و بیش از ۹۳ درصد کل قراردادهای شغلی در بازار کار ایران به صورت موقت نهایتاً تا یکسال منعقد می‌شود.

متأسفانه عنوان می‌شود در این شرایط نیروی کار تمرکز لازم برای فعالیت و بهره‌وری را ندارد و دولت‌ها نیز در سال‌های گذشته نه تنها نتوانسته‌اند در این زمینه گشایشی ایجاد کنند بلکه در مواقعی مانند اجرای شتابزده هدفمندی یارانه‌ها و افزایش یکباره هزینه‌های تولید، افزایش نرخ ارز، اجازه واردات بی‌رویه و غیرضرور به کشور، عدم اصلاح قوانین موجود و تصویب برخی قوانین مزاحم تولید و واردی از این دست حتی به بدتر شدن شرایط بازار کار نیز کمک کرده‌اند.

اشتغال برای همه موقت است

وزارت کار امسال گزارش ناگواری از اوضاع قراردادهای کاری ۲۴ میلیون نیروی کار کشور ارائه و مطرح کرده است: هم اکنون بیش از ۹۳ درصد کل قراردادهای کاری به صورت موقت منعقد می‌شود، همچنین قراردادهای کوتاه مدت ۳ ماهه، ۶ ماهه و ۹ ماهه به شدت رواج یافته و به زحمت برخی قراردادها به یکسال می‌رسد!

با این وجود قانون کار در مبحث قراردادهای می‌گوید شرایط امضای قرارداد موقت و دائم نیروی کار باید طبق تعریف موجود انجام شود و کارفرما نمی‌تواند به هر دلیلی، در قانون دست ببرد اما کارفرمایان می‌گویند چگونه با نیروهای خود قرارداد دائم ببندند در حالی که خود از یک ماه آینده کاری‌شان خبر ندارند؟

به نظر می‌رسد بازار کار در بخش مهم قراردادهای کاری که به تک تک نیروی کار شاغل در این بازار مربوط می‌شود، با نوعی بن بست مواجه بوده و تاکنون راهکار مشخصی برای ساماندهی این وضعیت و قانونمند شدن قراردادهای ارائه نشده است.

نتیجه اینکه کارفرمایان به تفسیر خود از قانون عمل کرده و قرارداد می‌بندند و بنگاهی که چند دهه در حال فعالیت است، نیروی کارش را به صورت موقت جذب می‌کند و از آنسو تلاش می‌شود در حوزه پذیرش تعهد نیروی کار، کمترین مسئله احتمالی برای واحد تولیدی ایجاد شود و در صورت بروز اختلاف و مشکل، کارفرما بتواند نیروی کار را به آسانی اخراج و وی را از کار منفع کند.

هرچند نمی‌توان گفت کارفرمایان مشکلی ندارند و گفته‌های آنها درباره روشن نبودن آینده سرمایه‌گذاری‌ها نادرست است اما نیروی کار در به وجود آمدن شرایط دشوار کاری برای سرمایه‌گذاری کارفرمایان، در واردات بی‌رویه و بی‌حساب و کتاب کالاها، افزایش هزینه تولید و قیمت تمام شده، وجود قوانین بی‌شمار در کار و مسائلی از این دست بی‌تقصیر است و در این خصوص دولت‌ها هستند که باید کاری بکنند.

سوء استفاده‌های نامحسوس از شرایط نیروی کار

البته ناگفته نماند بعضاً با نوعی سوء استفاده از فضای بازار کار از سوی برخی کارفرمایان نیز مواجه هستیم و اینگونه نیست که کل صنعت و تولید کشور در وضعیت بحرانی و در حال نابودی باشد. در واقع با نوعی بزرگنمایی از سوی بخشی از کارفرمایان نیز

مواجهه ایم که از شرایط موجود استفاده کرده و اقدام به جذب نیروی کار موقت به جای دائم می‌کنند.

در همین حال، سیدحسین هفده تن معاون وزیر کار در توضیح این شرایط بازار کار به مساله عدم تعادل در عرضه و تقاضای نیروی کار اشاره کرد و با تشریح مدل جدید قرارداد کار برای تبدیل قراردادهای موقت کار به دائم، گفت: شورای عالی کار حداکثر مدت زمان قراردادهای موقت را تعیین و به هیات وزیران ارسال خواهد کرد.

وی اظهارداشت: تعادل عرضه و تقاضای نیروی کار متأثر از رشد اقتصادی است و اگر رشد اقتصادی بالا برود تقاضای کار افزایش می‌یابد و انگیزه برای قرارداد دائمی بیشتر می‌شود. برای کارگر طبق تبصره یک ماده هفت باید کارهایی که جنبه مستمر دارد قراردادهای آن را به سمت دائم تبدیل وضعیت کنیم.

هفده تن البته ساماندهی قراردادهای این بار به برجام و اجرای آن نیز پیوند زد و عنوان داشت: با اجرای برجام، کارفرمایان آمادگی زیادی دارند و اگر رشد اقتصادی بهبود یابد، آمادگی داریم این مدل را اجرایی و وضعیت قراردادهای آن را بهتر کنیم.

این مقام مسئول در وزارت کار گفت: اگر بخواهیم امنیت شغلی را برای نیروی کار داشته باشیم حتما باید ابتدا ساختار اقتصادی کشور اصلاح شود. وی افزود: اگر برجام به نتیجه نرسد این قراردادهای ساماندهی نمی‌شود و نمی‌توانیم مدل خود را پیاده کنیم.

نابسامانی قراردادهای به مرز فاجعه رسید

این در حالی است که غلامرضا عباسی دبیرکل کانون عالی انجمن‌های صنفی کارگران ایران در گفتگو با مهر با بیان اینکه اخیراً در نشست‌هایی که با مقامات وزارت کار برگزار شده، موضوع قراردادهای موقت میلیون‌ها نیروی کار مطرح و درباره آن بحث و بررسی می‌شود، گفت: دولت باید به این مباحث ورود کند اما متأسفانه دولتی‌ها حتی در این زمینه‌ها مذاکره نیز نمی‌کنند.

وی اظهارداشت: بحث عدم اجرای ماده ۷ قانون کار که درباره قراردادهای کاری است مطرح شده و متأسفانه می‌بینیم که امنیت شغلی نیروی کار پایین آمده و هر روز اوضاع بدتر می‌شود.

عباسی با اشاره به اینکه نابسامانی قراردادهای کاری به مرز فاجعه رسیده است، خاطرنشان کرد: این مسائل باعث ریزش نیروی کار شده و امروز کارگران در محیط‌های کاری خود امنیت ندارند. باید در این زمینه‌ها کار شود و از بدتر شدن اوضاع امنیت شغلی در بازار کار جلوگیری به عمل آید.

این مقام مسئول کارگری کشور خاطرنشان کرد: دولت باید بلاخره ماده ۷ قانون کار را بررسی کند و اصلاحات مورد نیاز برای آن که بتوان قراردادهای آن را با نوعی امنیت و تضمین همراه کرد، شاید نیازمند گذراندن قانون در مجلس باشد.

وی تأکید کرد: کارگران می‌دانند که اقتصاد در شرایط رکود است اما بحث امنیت شغلی برای جامعه کارگری بسیار حائز اهمیت بوده و قرار است نمایندگان کارگران این مباحث را از طریق وزارت کار دنبال کنند تا در نهایت بتوان تصمیمات جدیدی را اتخاذ و آنها را تبدیل به قانون و آئین‌نامه اجرایی کرد.